

Tekstfragment hoofdstuk 11 Het circus gaat door (Bas Haan)

We zijn nu zes jaar verder, en het onderzoek van de advocaat-generaal Aben loopt nog steeds. Dat dit een rijke voedingsbodem vormt voor nieuwe speculaties in de media en zogenaamde onthullingen over nieuw bewijs, met name in de Volkskrant, hoeft inmiddels niemand meer te verbazen. Maar keer op keer blijkt dat het om onzin of oude feiten in een nieuw jasje gaat. De bron: Maurice de Hond. Twee keer opent de Volkskrant zelfs de voorpagina met spectaculair fake news: NIEUW BEWIJS VERGROOT KANS OP HEROPENING DEVENTER MOORDZAAK luidt de kop op 14 april 2017. De strekking: TNO heeft vastgesteld dat 'Louwes wel degelijk kan hebben gebeld vanaf de snelweg.' En verder: 'TNO concludeert nu dat de kans "klein is, maar niet onmogelijk" dat Louwes zich rond het tijdstip van de moor op de A28 bevond.'

Dit bericht wordt door vrijwel alle media overgenomen, waarbij de koppen steeds stilliger worden (Hart van Nederland: KANS OP HEROPENING DEVENTER MOORDZAAK DOOR NIEUW BEWIJS). De vele telefoontjes van allerlei redacteuren die ik die dag te verwerken krijg, maken me duidelijk dat het 'nieuws' zijn werk doet.

Komt Louwes nu alsnog vrij?' wordt me meermalen gevraagd. Waarop ik antwoord dat hij allang vrij is omdat hij zijn straf helemaal heeft uitgezeten. En nee, dat het, anders dan de krant schrijft, geen enkel nieuw licht op de zaak werpt. Het 'nieuws' in de krant is namelijk niet nieuw. Het is al bekend sinds 1999, toen KPN zelf al in zijn eerste rapport over het telefoontje van Louwes tot precies dezelfde conclusie kwam: 'De kans is klein dat Louwes niet in de buurt van de weduwe was, maar onmogelijk is het niet.' En zelfs in het vonnis van het Hof dat Louwes veroordeelde, wordt er pagina's lang op de hele kwestie ingegaan. Met steeds dezelfde strekking: het is mogelijk. De manier waarop de rechters vervolgens met die informatie zijn omgegaan, staat daar los van. Daar kun je het mee eens zijn of niet, maar dat doet niets af aan de bekendheid van de technische (on)mogelijkheden en (on)waarschijnlijkheden.

Ik laat me die dag voor het eerst in jaren weer verleiden om op een uitnodiging in te gaan om het fake news van de Volkskrant van commentaar te voorzien. Bij bnr mag ik uitleggen dat met dit soort publicaties de zaak definitief een kermis is geworden.

Commentaar deemzetnl

In deze tekst vermijdt Bas Haan angstvallig te vermelden dat het nieuws over het telefoontje eruit bestond dat de voornaamste getuige 'à charge' van KPN zijn verklaring had ingetrokken na confrontatie met twee nieuwigheden:

1. Iedereen was ervan uitgegaan dat Louwes had verklaard vanaf 't Harde te hebben gebeld, terwijl Louwes bij herhaling had gesteld dat dat TUSSEN Harderwijk en 't Harde was geweest; de verklaring van de deskundige was op de locatie 't Harde gefocussed. Dat gold ook voor de verklaring van de BTO-rechercheur (de Woldberg zou in de weg gelegen hebben).
2. Iedereen was uitgegaan van de manier waarop mobiele telefonie functioneerde op het moment dat het proces gevoerd werd. Op het moment van het gewraakte telefoontje - 4 jaar eerder - verliep dat wezenlijk anders.

Waarschijnlijk speelde ook een rol, dat een andere getuige 'à charge' (inmiddels overleden) knalhard had verklaard dat van de veronderstelde bijzondere omstandigheden onmogelijk sprake kon zijn geweest wegens '(winterse) buien en wind'. En het Hof had die verklaring impliciet aanvaard. De deskundige had zich per abuis gebaseerd op een weerbericht uit december i.p.v. 23 september (het was toen stil en zomers weer).

Overigens verdedigt Bas Haan hier de neiging van de Hoge Raad zich te laten leiden door juridische trucs in plaats van aan waarheidvinding te doen.

(Tekstfragment hoofdstuk 11 Het circus gaat door (Bas Haan))

Twee jaar later, in maart 2019, krijg ik meer dan ooit een 'Groundhog Day'-ervaring als dezelfde krant met een vrijwel identieke kop opent: **WEER ONTLASTEND BEWIJS IN DEVENTER MOORDZAAK**. Ik kan een glimlach niet onderdrukken als op dezelfde voorpagina de dagelijkse column geheel toevallig de kop groundhog day heeft - zoiets verzin je niet. Wat wel grotendeels verzonnen is, is het 'nieuws' waarmee de krant opent. Niet toevallig publiceert Maurice de Hond gelijktijdig een weblog met een uitgebreide analyse in meerdere hoofdstukken over een nieuw ontdekte cd-rom met 'cruciaal' en voor Louwes 'ontlastend materiaal'.

Zelf noemt De Hond zijn analyse de basis' van de Volkskrant publicatie. Maar net als bij de vorige "primeur" van de Volkskrant is er helemaal geen nieuws, en het is zelfs nog erger. Waar het in 2017 tenminste nog wel ging om feitelijk juiste informatie - ook al was die al meer dan tien jaar bekend - nu gaat het vooral om suggestieve stemmingmakerij. In de eerste zin onthult de krant: 'In de Deventer moordzaak is opnieuw bewijs gevonden voor vervalsingen door de Technische Recherche. Ontlastende vingerafdrukken zijn gewist, er is een nieuwe slachtofferfoto met ontlastende bloedvlek, en uit een proces-verbaal zijn cruciale, ontlastende passages verwijderd.' Dat zou allemaal blijken uit 'een onlangs opgedoken cd-rom met ruim 15 foto's van verslagen van het rechercheonderzoek'. Dat klinkt als schokkend nieuws. Als dat allemaal waar is, gaat de veroordeling van Louwes geheid onderuit. Maar het ligt een stuk genuanceerder, waardoor er niets van het nieuws overblijft.

Allereerst de 'ontlastende bloedvlek'. Het is al jaren bekend dat er bloedvlekken te zien zijn op foto's die gemaakt zijn in het laboratorium van het Nederlands Forensisch Instituut die niet te zien zijn op foto's van de plaats delict. Het is gissen naar een verklaring daarvoor. Theoretisch kan dat komen doordat bij het verplaatsen van het lijk bloed van het lichaam nieuwe plekken op de blouse heeft afgegeven. Theoretisch kan het ook zijn dat een rechercheur als onderdeel van een complot bij het NFI heeft ingebroken om jarenlang bewaard bloed van Louwes op de blouse aan te brengen (ten overvloede: de 'nieuwe' bloedvlekken zijn niet de vlekken waarin het DNA van Louwes is gevonden). Niemand weet hoe het schijnbare verschil in foto's te verklaren is. Wat wel vaststaat is dat het niet nieuw is. De discussie over de bloedvlekken speelt al jaren.

(Commentaar deemzetnl)

Het probleem hier is, dat Bas Haan doodleuk niet op de data let waarvan sprake is. Het gaat helemaal niet om een nieuwe bloedvlek die bij het NFI werd gesignaleerd. Het gaat om een bloedvlek die al op dezelfde avond van de dag dat het slachtoffer is gevonden, werd gesignaleerd. En om daarvan afkomstige kleine vlekken, die een dag erna - tijdens de sectie - op de blouse werden aangetroffen, althans op een foto ervan.

Inderdaad waren die laatste nieuwe bloedvlekken al eerder bij het NFI gesignaleerd, maar die waarneming was nooit in welke procedure dan ook aanhangig gemaakt. Tevens was de betreffende foto nooit eerder onder de aandacht gebracht.

Volstrekt nieuw was het gegeven, dat we vanaf dit moment konden bevestigen hoe die nieuwe vlekken waren ontstaan, doordat op de CD-ROM een beschrijving was gegeven van waarnemingen na onderzoek aan het lichaam van het slachtoffer. Waarnemingen die tot dan toe altijd buiten het zicht van alle partijen waren gehouden. Ze stonden in ongemarkeerde bestanden op de CDROM.

Ik weet daar het e.e.a. vanaf, want ik ontdekte ze zelf. Of die bestanden ook op de CDROM van de verdediging stonden is nog steeds maar de vraag. De verklaring voor het ontstaan van de afgeleide nieuwe bloedvlekken stond overigens al een jaar of 10 op mijn website. Daar hoeft dan ook 'niemand' naar te gissen die zich in de zaak wil verdiepen.

Overigens meent Bas Haan te weten, dat de vlek waarin DNA van Louwes zou zijn gevonden geen deel uit maakte van die nieuwe bloedvlekken. Dat kan Bas Haan helemaal niet weten, want de locatie van deze vlek is op de foto's plaats delict helemaal niet zichtbaar. Wel ziet deze vlek er net zo uit als de 'nieuwe vlekken'.

Er werden achteraf in totaal ongeveer een dertigtal nieuwe bloedvlekken zichtbaar, moeten we dan aannemen, dat die ene niet eerder zichtbare vlek wel tot de oude garde behoort?

(Tekstfragment hoofdstuk 11 Het circus gaat door (Bas Haan))

Dan de crux van het artikel: de 'vervalsingen', de 'ontlastende vingerafdrukken en de "cruciale, ontlastende passages' die uit een proces-verbaal zouden zijn verwijderd. Al die onthullingen hebben betrekking op het mes P1 en de geurproef daarmee uit 1999. Maar dat het daarmee is misgegaan, is juist de basis van alle onthullingen in de zaak aan het begin van deze eeuw. Het is ook de juridische basis voor het feit dat Louwes' eerste veroordeling werd vernietigd en dat hij vrijkwam. Justitie heeft zelf erkend dat tijdens het eerste proces tegen Louwes fouten zijn gemaakt en dat er toen cruciale informatie is achtergehouden. Het mes en de geurproef zijn ver voor het laatste proces tegen Louwes als bewijs afgedaan en staan dan ook volledig los van de uiteindelijke veroordeling van Louwes. De suggestie dat dit nu nog ontlastend voor Louwes zou kunnen zijn, is onzin. Bovendien: al die informatie staat op de cd-rom met foto's die de basis voor dit krantenverhaal vormt. Die cd-rom mag dan nieuw zijn voor Maurice de Hond die ermee naar de Volkskrant stapte, maar hij zit gewoon in het dossier dat de advocaat-generaal in onderzoek heeft. Er is niks gewist.

Een journalistieke canard.

(Commentaar deemzetnl)

De crux is natuurlijk dat de rechten van Louwes meervoudig werden geschaad en dat er een rode draad door al deze verhalen loopt: 'Barbertje moest hangen'.

Toen dat dreigde mis te gaan was de opluchting over de vondst van het DNA van Louwes zo groot, dat men alle mogelijke verklaringen daarvoor in de wind sloeg om vooral het blazen van het Openbare Ministerie te kunnen oppoetsen.

En inderdaad werd er niets gewist van de CDROM. Behalve dan dat er een nieuwe versie naast werd geplaatst, die onvolledig was en de oude 'vrijwel onzichtbaar' werd gemaakt. Men vergat slechts die oude versie te wissen (althans op de CDROM die ik onder ogen kreeg).

En natuurlijk werden de vingerafdrukken van het mes wél gewist, zodat de Officier van Justitie op 24 februari 2000 kon verklaren: "Het eerste mes is ook onderzocht op vingersporen. Die zijn niet aangetroffen".